

Kinija- tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

Gvidas Kerušauskas, LR komercijos atašė Kinijoje
2010 m. gegužė

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

• **Ekonomika**

- **Ekonomika- antra ekonomika pasaulyje po JAV.**
- **Eksportas- 2009 m. \$1,2 trilijonai, 16 % mažiau nei 2008 m., 2010 m. I ketv. mėn.- 316,17 milijardo, +28,7%. Didžiausia eksportuotoja-2009**
- **Importas- 2009 m. \$1.01 trilijono, -11,2%(2008 m.), 2010 m. I ketv.- \$ 301,68 milijardo ,augimas – 64,6%**
- **BVP- 2009 m.- 8,7% (\$4,9 trilijonai), 2010 m. I ketv. 11.9% - (prognoze-10,5%)**
- **Valiutos rezervai –\$2,4 trilijono JAV dolerių;**
- **Ekonomikos skatinimo paketas- 4 trilijonai RMB (\$ 585 milijardų)**

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Gyventojai (migracija)**
 - **2010 m. -1320 milijonai , 2030 m. -1450 milijonai.**
 - **720 milijonai. formaliai gyvena kaimuose (pastaraisiais metais apie 180 milijonai persikėlė į miestus); 2040 m. kaimuose gyvens tik 400 milijonai**
 - **600 milijonai (apie 180 milijonai gyvena laikinai, neregistruoti) – gyvena miestuose;**
 - **Yra apie 240 milijonai migruojančių darbininkų**
 - **Vieno vaiko politika- 30 m.- 400 milijonai**

Kinija- tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Ekonominiai santykiai tarp Lietuvos ir Kinijos**
- **Kinijos rinkos ypatumai**
 - Vidinio vartojimo skatinimas- vienas iš pagrindinio ekonomikos skatinimo paketo tikslų;
 - 2009 m. vartojimas padidėjo 16%.
 - Didelė rinka , didelė ir konkurencija
 - Auganti vidutinė klasė, prabangos prekių paklausa
 - Svarbu reklama, didelės išlaidos

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- Eksportas į Kiniją
 - 2009 m. – 76 mil. Lt. augimas 16 % (kinai- 100 mil.)
 - eksportuojama produkcija
 - pasiruošimas ir informacijos rinkimas
 - patarimai vizitų metu ir galima parama
 - partnerių pasirinkimas, atstovybės steigimas
 - problemos
 - patarimai

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Eksportuojama į Kiniją produkcija:**
 - **Baldai**- 2009 m. apie trečdalį mūsų eksporto į Kiniją sudarė baldai.
 - **Maisto produktai** (pieno produktai, mėsos produktai, vanduo, saldainiai ir kt.)
 - **Medžio gaminiai statyboms** (langai, durys)
 - **Žaliavos** (kailiai, metalo, plastiko, popieriaus antrinės žaliavos)
 - **Technologijos**, ypač gamtos apsaugos srityje
 - **Fermentai, lazeriai** - pastoviai eksportuojami produktai,

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Pasiruošimas ir informacijos rinkimas**
 - intelektualinės nuosavybės teisių apsauga-prekės ženklo arba patentų registracija (būtina)
 - informacijos apie rinką bei Kinijos kompanijas paieška (internetiniai tinklapiai, konsultacinės kompanijos ir kt.)
 - savo kompanijos ir produkcijos pristatymas (kinų kalba)
 - dalyvavimas parodose, kontaktų mugėse, verslo misijose (vertėjas)

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Intelektualinės nuosavybės teisių apsauga:**
 - būtina registruoti prekės ženklus ir patentus, taip pat kompanijos logotipą prieš ateinant į Kiniją
 - būtina sudaryti INAS su savo tiekėjais ir darbuotojais (jie dažniausiai pažeidinėja)
 - Teisminių ginčų nauda
 - Teisinės sistemos problemos

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) informacijos apie Kinijos rinką bei kompanijas paieška**
 - internetiniai tinklapiai (Alibaba, Made in China)
 - asociacijos, prekybos rūmai, ambasada
 - specialių konsultacinių kompanijų paslaugos
 - kreipkitės į kompanijas, kurios suteikia detalesnę informaciją už užmokestį www.huaxiacredit.com ;
www.creditlink.cn www.bjmbdc.com ; www.sinotrust.cn,
www.sinocredit.net ; www.skennicker.com
 - visada prašykite atsiųsti verslo licencijos ir mokesčių sertifikatų kopijas

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

•(Eksportas) Dalyvavimas parodose, kontaktų mugėse, verslo misijose

- Parodos- vienas geriausių būdų susipažinti su rinka
 - vertėjas; vizitinės kortelės (kinų kalba)
 - dovanos, suvenyrai
 - informacinė medžiaga; savo kompanijos ir produkcijos pristatymas (kinų kalba)
 - ambasados ir ES prekybos rūmų parama
 - vizitai su valdžios atstovais, verslo misijos, kontaktų mugės

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Partnerių pasirinkimas, atstovybės steigimas:**
 - informacijos apie partnerius tikrinimas
 - atstovybės steigimas, darbuotojų atranka, finansininkų paslaugos www.dezhira.com (jie leidžia teisinį žurnaliuką, www.china-briefing.com);
www.interchinaconsulting.com , www.chinawhys.com ;
www.lehmanlaw.com ; www.enterprise-ireland.com,
www.cplchina.biz , www.chinasolutionco.com
 - kompanijų rūšys (atstovybė, bendra įmonė, 100% užsienio kapitalo- prekybai; gamybai)
 - atstovybės kontrolė (kinai)

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Problemos:**

- intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimai,
- neegzistuojančios kompanijos ir jų netikri užsakymai
- korupcija, protekcionizmas
- naujų taisyklių, reikalavimų, sertifikavimo sistemų ir licenzijų įvedimas
- standartų skirtumas

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) intelektualinės nuosavybės teisių (INT) pažeidimai**
- **ES Prekybos rūmų (www.euccc.com.cn) Intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos Kinijoje konsultacijų centro tikslas- teikti nemokamas paslaugas INT apsaugos klausimais ES smulkioms ir vidutinėms įmonėms, planuojančioms dirbti ar jau dirbančioms Kinijoje, ketinančioms dalyvauti parodose
 - www.china-iprhelpdesk.eu ; enquiries@china-iprhelpdesk.eu
 - adresas: kambarys C319, Beijing Lufthanza Center; 50 Liangmaqiao Road, Beijing, 100016, tel. +86 10 64620892.**
- **ES SVI centras- planuojamas atidaryti šiais metais**
- **Teisinės kompanijos- china@sflaw.asia ; www.chinawhys.com**

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- (Eksportas) Neegzistuojančios kompanijos ir jų netikri užsakymai
 - Keletas praktinių patarimų:
 - visada prašykite atsiųsti verslo licencijos ir mokesčių sertifikatų kopijas (nesvarbu, kad ir kinų kalba- ją galima išsiversti)
 - kreipkitės į kompanijas, kurios suteikia detalesnę informaciją už užmokestį
www.huaxiacredit.com ; www.creditlink.cn ;
www.bjmbdc.com ; www.sinotrust.cn ;
www.sinocredit.net ; www.skennicker.com
 - analizuokite pasiūlymą; kvieskite atvykti į Lietuvą

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Korupcija, protekcionizmas**
 - 2009 m. 90 000 pareigūnų iškeltos baudžiamosios bylos
 - dėl apgaudinėjimo Kinija kasmet praranda apie 16 % BVP, JAV – 5% BVP.
 - galioja mirties bausmė už finansinius nusikaltimus- valstybė imasi priemonių: Chongqing atvejis
 - protekcionizmas, “Buy Chinese” politika

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Patarimai**

- verslo kultūros skirtumai
- kalba, bendravimas
- visada reikia stengtis turėti alternatyvą jūsų turimam pasiūlymui
- pasitikėti (ne) galima bet reikia visada tikrinti informaciją apie jūsų partnerį kiek leidžia jūsų galimybės

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Verslo kultūros skirtumai**
 - **pagarba vadovui, veido išlaikymas**
(nenurodykite klaidų, neieškokite kaltų, prieštaraukite tik privačiai o ne viešai prie kitų)
 - **kalbėkite su jūsų partneriu o ne su vertėju;**
 - **žodelio ne reikšmė**
 - **nejuokaukite susitikimų metu, nerašykite pastabų ant vizitinės kortelės**
 - **alkoholio vartojimas, socialinis bendravimas**

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Eksportas) Kalba, bendravimas**
 - daugelis kinų nekalba angliškai (Merkinė)
 - šnekamoji kalba dažnai geresnė
 - kalbėkite trumpais sakiniais
 - prieš klausdami pasakykite- turiu klausimą
 - formuokite klausimus, kurie reikalauja konkretaus atsakymo
 - dažnai neatsako kol neparuošę viso atsakymo

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Importas iš Kinijos**

- **2009 m. apie 2,5% viso Lietuvos importo**

- **problemos:**

- **apgavystės internetu (kovo mėn. 4 atvejai)**
 - **kokybės problemos (atstovas)**
 - **atsiskaitymo klausimai.**

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

•(Importas) Pagalba apgavystės atveju

•Komercijos ministerijos Rinkos priežiūros dep.:

• bendras tel.- tel: +86 10 85093326;
chentaobj2008@163.com ; skyriaus vedėjas- + 86 10 85093315; priežiūros skyrius + 86 10 85093352

• Reikia:

- užpildyti anglų kalba pridedamą formą,
- pateikti paso arba asmens kortelės kopiją,
- pateikti mokėjimo perlaidos kvito kopiją ir pasirašytą korespondenciją, kuri patvirtintų, kad buvo perkama ir už tai sumokėta

• Visus šiuos dokumentus siųsti faksu: +86 10 85093314 ir el. paštu: commercechina1@gmail.com.

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **(Importas) Kokybės problemos**

- labai dažnai pasitaikanti problema;
- reikia turėti atstovą arba patiemis kontroliuoti
- priklauso nuo gamintojo galimybių
- priklauso nuo kainos
- kaip šią problemą išspręsti
- ką gali ambasados darbuotojai ir komercijos atašė

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

•(Importas) Atsiskaitymo klausimai

- Dažniausiai mokama 30 % avansas,
- Likusi suma pervedama, kai kroviny
pakrautas į laivą
- dažnai prekyba vyksta per Importo eksporto kompanijas
- nepervedinėti į asmenines sąskaitas

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Investicijos Kinijoje**

- **Kinijos investicijos užsienyje**

- 2003 m. - \$ 3 milijardai ; 2009 m. -\$ 43,3 milijardo ;
2010 m. - \$ 60 milijardų ;

- 2010 m. sausio mėn.- \$ 2,36 mlj.

- Kinijos investicijos Lietuvoje

- **Užsienio investicijos Kinijoje**

- 2009 m.-\$90,03 milijardų, -2,6%(2008m.);

- 2010 m. I ketvirtį 23,4 milijardų, +7,7% (2009m. I ketv.)

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Kinijos investicijos Lietuvoje**

- 12,7 mil. Lt-2008 m.

- 7,5 mil. Lt.- 2009 m.

- **Trūkumai**

- apie mus mažai žino, reikia kurti įvaizdį

- trūksta bendros informacijos apie Lietuvą kinų kalba

- daugiau paruoštų projektu- pageidautina kinų kalbomis

(problema- kad nedaug ką turime kinams pasiūlyti)

- reikia dažniau dalyvauti investicinėse parodose

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Užsienio Investicijos Kinijoje**
 - **privalumai:**
 - didelė ir auganti rinka (Azijos rinka)
 - pigi darbo jėga ir žaliavos
 - didėjantis vidinis vartojimas
 - **sunkumai:**
 - didėjanti konkurencija iš kinų kompanijų
 - kalbos ir kultūrų skirtumai
 - didelės pradinės išlaidos, protekcionizmas

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

- **Pasiūlymai**
- **14 Kinijos tarptautinė investicijų ir prekybos paroda Xiamen mieste, 2010 m. rugsėjo 8-11 d.**
 - delegacija , vad. Ministro- nemok. 4 asmenims 4 d. nakvynė ir maistas
 - delegacija , vad. Vice-ministro- nemok. 3 asmenims 4 d. nakvynė ir maistas
 - delegacija , vad. Departamento dir.- nemok. 2 asmenims 4 d. nakvynė ir maistas
 - 50 % nuolaida jeigu užsakoma per ambasadą
- **Reklama ekonominiame leidinyje apie Lietuvą**

Su Kinija reikia dirbti

Ačiū už dėmesį!

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKIO MINISTERIJA

Kinija-tolima ir artima, viliojanti ir pavojinga

GVIDAS KERUŠAUSKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS KOMERCIJOS ATAŠĖ
KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOJE

**Adresas: No. A-18, King's Garden Villa, No. 18,
XiaoYun Road, Chaoyang District,
Beijing 100125, People's Republic of China,
Tel: +86 10 65906207, Fax: +86 10 65906507,
E-mail: commercechina1@gmail.com**